

10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη
15-17/10/2001
Το Μάνατζμεντ στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Μήνυμα της Διεύθυνσης της Βιβλιοθήκης για το
10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Με μεγάλη χαρά σας προσκαλούμε στις εργασίες του 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που φέτος ανέλαβε να διοργανώσει η Βιβλιοθήκη του ιδρύματός μας. Κεντρικό θέμα του συνεδρίου είναι **Το Μάνατζμεντ στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες**.

Ερευνώντας την έννοια του Μάνατζμεντ ανακαλύπτουμε ότι υπάρχουν πολλοί ορισμοί οι οποίοι διαφοροποιούνται αρκετά με το πέρασμα του χρόνου. Το 1979 ο Πρόεδρος του Αμερικανικού Συνδέσμου Μάνατζμεντ διατύπωσε τον εξής ορισμό:
 Μάνατζμεντ σημαίνει να γίνονται κάποια πράγματα μέσω άλλων ανθρώπων.
Ένας πιο σύγχρονος ορισμός μιλά για: Τον τρόπο δουλειάς με άλλους, μέσω άλλων για την επιτυχία αντικειμενικών στόχων του οργανισμού αλλά και των μελών του. Ο πιο σύγχρονος ορισμός δίνει μεγαλύτερη έμφαση στο ρόλο των ανθρώπων μέσα στον οργανισμό, εστιάζει στα αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και προσθέτει την αντίληψη ότι η επίτευξη των προσωπικών στόχων των μελών θα πρέπει να αποτελούν ενιαίο σύνολο με τους στόχους του οργανισμού.

Όλοι οι παραπάνω ορισμοί έχουν ουσία και εφαρμογή στο περιβάλλον των βιβλιοθηκών. Το Μάνατζμεντ όμως των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών δείχνει να είναι πολύ πιο πολύπλοκο από αυτό μιας τυπικής εμπορικής επιχείρησης. Ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ο κυρίαρχος ρόλος τους ως φορέων πρόσβασης στην πληροφορία και τη γνώση και η συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα των Πανεπιστημίων, κάνει δύσκολη την αβίαστη υιοθέτηση των παραπάνω ορισμών, οι οποίοι στην περίπτωση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών φαίνονται υπέρ-απλουστευμένοι.

Παράλληλα, το Μάνατζμεντ των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στη σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη πολυμορφία και εκτείνεται, πέρα από τα τυπικά θέματα οργάνωσης και διοίκησης ανθρώπινων και υλικών πόρων, σε θέματα τεχνολογίας, καινοτομίας και γενικότερης δραστηριοποίησης στη διαμόρφωση των συνισταμένων μιας κοινωνίας της πληροφορίας. Έτσι στα όρια του σύγχρονου Μάνατζμεντ των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών περιλαμβάνεται και το Μάνατζμεντ των Υπηρεσιών, το Μάνατζμεντ της Πληροφορίας και το Μάνατζμεντ της Πρόσβασης.

Με αυτό το σκεπτικό οδηγηθήκαμε στην ανάλυση του κεντρικού θέματος του Συνεδρίου σε υπο-ενότητες όπως φαίνονται παρακάτω:

1. Μάνατζμεντ Βιβλιοθηκών: διοίκηση προσωπικού, διοίκηση πόρων (οικονομική διαχείριση), συστήματα διοίκησης βιβλιοθηκών, οργάνωση βιβλιοθηκών, μάνατζμεντ της αλλαγής, σημερινός και

μελλοντικός ρόλος των βιβλιοθηκονόμων, ο ρόλος του Διευθυντή της Βιβλιοθήκης, status της βιβλιοθήκης και συμμετοχή της στην εκπαιδευτική διαδικασία, νομοθετικό πλαίσιο βιβλιοθηκών, digital libraries κλπ.

2. Μάνατζμεντ Υπηρεσιών: οργάνωση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, υπηρεσίες πληροφόρησης, νέες υπηρεσίες, ηλεκτρονικές υπηρεσίες, υπηρεσίες προς άτομα με ειδικές ανάγκες, υπηρεσίες εξ αποστάσεως, υποστήριξη της δια βίου εκπαίδευσης και αυτό-εκπαίδευσης, προβολή προώθηση υπηρεσιών / υλικού κλπ.
3. Μάνατζμεντ της Πληροφορίας: βιβλιογραφικός έλεγχος και οργάνωση της πληροφόρησης, καταλογογράφηση τρέχουσα και αναδρομική, ψηφιοποίηση, MARC format, oracs και συστήματα αυτοματισμού βιβλιοθηκών, θησαυροί, θεματικές επικεφαλίδες, αρχεία καθιερωμένων εγγραφών, metadata κτλ.
4. Μάνατζμεντ της Πρόσβασης: συστήματα πρόσβασης στην πληροφορία, εξ αποστάσεως πρόσβαση, δικαιώματα πρόσβασης, πνευματική ιδιοκτησία, συλλογική πρόσβαση, συλλογικά δικαιώματα πρόσβασης, διαχείριση λογαριασμών / κωδικών πρόσβασης κλπ.

Πηγές:

- Μπουραντάς, Δημήτρης. Μάνατζμεντ: Οργανωτική θεωρία και συμπεριφορά. Αθήνα: TEAM, 1992.
- Πετρίδου, Ευγενία. Διοίκηση □ Μάνατζμεντ: Μια εισαγωγική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: Ζυγός, 1998.
- Georges, Patrick D., Αλεξάνδρα Γ. Ευθυμιάδου και Δημήτρης Κ. Τσίτος. Πρακτικός προσανατολισμός στο σύγχρονο μάνατζμεντ. Αθήνα: Interbooks, 1996.
- Montana, Patrick J. και Bruce H. Charnov. Μάνατζμεντ. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 1993.

Ο όρος “Μάνατζμεντ”

Ο αγγλικός όρος “Management” αποδίδεται μερικώς με τον ελληνικό όρο «Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων». Επειδή όμως ο αγγλικός όρος έχει ευρύτερη σημασία από τον ελληνικό, μεταγραμματίστηκε σε «Μάνατζμεντ» και καθιερώθηκε με αυτήν κυρίως τη μορφή στους σχετικούς οικονομικούς και επιστημονικούς κύκλους. Πρόσφατα, ο Γεώργιος Μπαμπινιώτης στο «Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας» (έκδ. 1998) χρησιμοποιεί έναν νέο ελληνικό όρο για την απόδοση του όρου «Management», τον όρο “Διοικητική” ο οποίος φαίνεται να αποδίδει καλύτερα την έννοια του αγγλικού όρου. Παρόλα αυτά για τον τίτλο του Συνεδρίου προτιμήθηκε η χρήση του όρου «Μάνατζμεντ» που από την εμπειρία της Βιβλιοθήκης μας αποδεικνύεται μέχρι στιγμής ο πιο διαδεδομένος.

□□□□□

- Κριαράς, Εμμανουήλ. Νέο ελληνικό λεξικό της σύγχρονης δημοτικής γλώσσας. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1995.
- ---- Λεξικό της κοινής νεοελληνικής. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 1998.
- ---- Μείζον ελληνικό λεξικό. Αθήνα: Αρμονία, 1997.
- Μπαμπινιώτης, Γεώργιος Δ. Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, 1998.

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ANNA ΦΡΑΓΚΟΥ**